

Besluit van de Vlaamse Regering tot erkenning van MIA-infrastructuurwerken als specifieke situatie inzake experimentregelgeving en regelluwe zone voor het wegwerken van verkeersonveilige situaties en de verbetering van fietsinfrastructuur

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, artikel 20 en artikel 87, §1, gewijzigd bij de bijzondere wet van 16 juli 1993;
- het Bestuursdecreet van 7 december 2018, artikel III.119 tot en met III.122.

Vormvereisten

De volgende vormvereisten zijn vervuld:

- De Inspectie van Financiën heeft gunstig advies gegeven op 23 maart 2021;
- De Raad van State heeft advies 69.258/3 gegeven op 19 mei 2021, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

Motivering

Het Relanceplan Vlaamse Regering – Vlaamse Veerkracht moet de Vlaamse welvaart en het welzijn van de Vlamingen helpen versterken. Het plan bevat zeven ambities of speerpunten: versterken van het Vlaamse zorg- en welzijnssysteem; het efficiënter maken van de overheid; digitale transformatie; verduurzamen van de economie; overheidsinvesteringen; het beheren van de coronacrisis; investeren in mensen en talenten. Binnen de ambities 'overheidsinvesteringen', 'investeren in mensen' en 'het efficiënter maken van de overheid' geldt dat verkeersveiligheid en de optimalisering van het Vlaamse fietswegennetwerk twee samenhangende prioriteiten zijn die aangepakt moeten worden op alle bestuursniveaus. Een goede samenwerking en afstemming met lokale besturen zijn daarbij cruciaal. Aandachtspunten zijn onder meer de behoefte aan een gestroomlijnde opvolging van de melding van verkeersonveilige situaties en aan een verbetering van de verschillende processen en procedures.

In dat kader wordt binnen het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken 'MIA' of 'Mobiliteit Innovatief Aanpakken' uitgerold als bestuurlijke aanpak. De krachtlijnen van MIA zijn 'sneller-samen-alert': kortere doorlooptijden van procedures en werkwijzen, versterking van de samenwerking met lokale besturen, meer verbinding met de burgers en systematisch monitoren en bijsturen om veerkrachtig te blijven bij plots wijzigende omstandigheden.

De generieke regeling inzake experimentregelgeving en regelluwe zones is gebaseerd op het SERV-advies van 31 oktober 2016 "*Experimentwetgeving en regelluwe proeftuinen*". Experimentregelgeving heeft betrekking op nieuwe regelingen die tijdens een bepaald tijdvak en voor bepaalde situaties of binnen een bepaalde regio of een bepaalde sector uitgetest worden. Regelluwe zones zijn situaties, ruimtes c.q. sectoren waarbinnen bestaande specifieke bepalingen tijdelijk buiten werking worden gesteld of anders worden toegepast.

Het betreft hier in beide gevallen vormen van 'horizonwetgeving', zijnde wetgeving "*waarbij in een uitdrukkelijke eindtermijn wordt voorzien*", waarbij "*voorafgaand aan het verstrijken van deze eindtermijn in een evaluatie van de regeling (wordt) voorzien*" en waarbij "*de regeling geheel of gedeeltelijk (kan) worden vernieuwd, doch slechts na een expliciete heroverweging op grond van deze evaluatie*".

De afwijkingen c.q. bijstellingen die in dit besluit worden geregeld zijn ingegeven door de zorg voor de doorlooptijd en de kwaliteit van procedures en werkwijzen in de context van kleine infrastructuurwerken, die verkeersveiligheid en de veiligheid van fietsers in het bijzonder bevorderen. De aanname is dat een alternatieve toepassing of een gecontroleerde niet-toepassing in specifieke omstandigheden bijdraagt tot snellere doorlooptijden en betere resultaten, bij gesignaleerde verkeersonveilige situaties. Het gaat om (beknopt) (1) een gedelegeerde bevoegdheid aan gemeenten voor het beheer van en kleine aanpassingen aan gewestwegen, (2) de niet-toepassing van een voorgeschreven projectmethodologie in de context van een alternatieve planningsaanpak en (3) een alternatieve benadering van onteigeningsprocedures. Na afloop en evaluatie kunnen de conclusies aanleiding geven tot aanpassing en verbetering van de betrokken generieke regelgeving, wat op zijn beurt bijdraagt tot de Europese doelstelling om het aantal verkeersslachtoffers tot 0 te herleiden tegen 2050.

Juridisch kader

Dit besluit sluit aan bij de volgende regelgeving:

- het decreet van 26 april 2019 betreffende de basisbereikbaarheid;
- het Vlaams Onteigeningsdecreet van 24 februari 2017;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 6 september 2019 tot bepaling van de nadere regels over de projectmethodologie en de projectstuurgroep in het kader van de basisbereikbaarheid.

Initiatiefnemer

Dit besluit wordt voorgesteld door de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken.

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Afdeling 1. Definities

Artikel 1. Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder:

- 1° Agentschap Wegen en Verkeer: het agentschap, vermeld in artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 oktober 2005 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Agentschap Wegen en Verkeer;
- 2° MIA-infrastructuurwerken: werken in het Vlaamse Gewest die betrekking hebben op:
 - a) de optimalisering van fietspaden of fietsnetwerken door de verbetering van bestaande fietspaden, of door de aanleg van nieuwe fietspaden door het lokaal bestuur;
 - b) veiligheidsbevorderende maatregelen ten aanzien van bestaande gewestwegen en eventueel aansluitende gemeentewegen met een beperkte ruimtelijke impact, meer bepaald aanpassingen van kruispunten en rotondes, aanpassingen aan open afritten, wijzigingen in het wegbeeld zoals het aanbrengen van middenbermen, asverschuivingen, wegversmallingen of verkeersplateaus, wijziging van parkeervakken, of het plaatsen van signalisatie, markeringen en verkeerslichten;
- 3° minister: de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken.

Afdeling 2. Toepassingsgebied

Art. 2. Dit besluit betreft een tijdelijk project omtrent het optimaliseren van procedures en werkwijzen voor MIA-infrastructuurwerken, die gelden als specifieke situatie, vermeld in artikel III.119, tweede lid, 1° en 2°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

Afdeling 3. Duur

Art. 3. Het tijdelijke project heeft een looptijd van drie jaar.

In afwijking van het eerste lid geldt dat na deze looptijd van drie jaar:

- 1° procedures die zijn opgestart onder het tijdelijke project nog afgerond worden overeenkomstig de bepalingen van dit besluit;

- 2° overeenkomsten die zijn gesloten onder het tijdelijke project nog verder uitgevoerd worden overeenkomstig de bepalingen van dit besluit, tenzij zij betrekking hebben op aangelegenheden als vermeld in artikel 7.

Hoofdstuk 2. Onderzoekspunten en -faciliteiten

Afdeling 1. Projectmethodologie

Art. 4. Met betrekking tot MIA-infrastructuurwerken mag worden afgeweken van de projectmethodologie, bepaald in artikel 1 tot en met 6, en artikel 8 tot en met 17 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 september 2019 tot bepaling van de nadere regels over de projectmethodologie en de projectstuurgroep in het kader van de basisbereikbaarheid.

Afwijkingen, vermeld in het eerste lid, garanderen dat de werken op een gecoördineerde en geïntegreerde wijze ontworpen, uitgewerkt, geanalyseerd en geëvalueerd worden.

Afdeling 2. Samenwerking met lokale besturen

Art. 5. Het Agentschap Wegen en Verkeer kan één of meer lokale besturen belasten met de uitvoering van MIA-infrastructuurwerken ten aanzien van gewestwegen. De lokale besturen treden dan op als bouwheer voor de betrokken werken. De voorlopige en de definitieve opleveringen geschieden tussen het lokaal bestuur en de opdrachtnemer, in aanwezigheid van het Agentschap Wegen en Verkeer.

De betrokken werken worden beschouwd als gemeentelijke projecten voor de toepassing van artikel 7, derde lid, van het Vlaams Onteigeningsdecreet van 24 februari 2017 en van artikel 15, §1, vierde lid, 1°, van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning.

Art. 6. Indien MIA-infrastructuurwerken zowel gewestelijke als gemeentelijke infrastructuren betreffen, en de Vlaamse Regering overgaat tot onteigening in functie van de gewestelijke infrastructuren, kunnen de betrokken lokale besturen de Vlaamse Regering belasten met de onteigening van de onroerende goederen of zakelijke rechten die nodig zijn voor de gemeentelijke infrastructuren.

De betrokken werken worden in hun geheel beschouwd als gewestelijke projecten voor de toepassing van artikel 7, eerste lid, van het Vlaams Onteigeningsdecreet van 24 februari 2017 en van artikel 15, §1, eerste lid, 1°, van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning.

Art. 7. Het Agentschap Wegen en Verkeer kan lokale besturen belasten met beheersbevoegdheden met betrekking tot gewestwegen en hun aanhorigheden, met uitzondering van autosnelwegen, in het kader van afspraken over de realisatie of de exploitatie van MIA-infrastructuurwerken.

Afdeling 3. Instrumentarium

Art. 8. §1. Het Vlaamse Gewest en de lokale besturen zijn gemachtigd om deel te nemen aan vaststellingsovereenkomsten als vermeld in artikel 2044 van het oude Burgerlijk Wetboek, met als doel de vergoeding verbonden aan verwervingen genoodzaakt door MIA-infrastructuurwerken te laten bepalen bij wijze van bindende derdenbeslissing.

De derdenbeslissing wordt genomen door:

- 1° een landmeter-expert of een personeelslid van de afdeling Vastgoedtransacties, aangesteld door de overheid;
- 2° een landmeter-expert, aangesteld door de eigenaar;
- 3° een door beide landmeters-experten aangestelde bemiddelaar, beslagen in het bestuursrecht, die optreedt als voorzitter.

De vergoeding wordt vastgesteld met inachtneming van de beginselen, vermeld in artikel 16 van de Grondwet.

De bindende derdenbeslissing heeft overeenkomstig artikel 1134 van het oude Burgerlijk Wetboek de juridische kracht van een overeenkomst.

Het Vlaamse Gewest of het lokale bestuur en de eigenaar of de houder van het zakelijk recht dragen elk de kosten van de door hen aangestelde landmeter-expert. Ze dragen elk voor de helft de kosten van de bemiddelaar.

§2. De vrederechter is bevoegd om kennis te nemen van vorderingen tot onverbindendverklaring van de derdenbeslissing.

Art. 9. Artikel 8 kan op gelijke wijze worden toegepast in zowel de bestuurlijke als de gerechtelijke fase van een onteigeningsprocedure in functie van MIA-infrastructuurwerken.

De onteigeningsbeslissing in de bestuurlijke fase en de dagvaarding in de gerechtelijke fase vermeldt de mogelijkheden van het eerste lid en omvat de tekst van artikel 8.

Hoofdstuk 3. Opvolging en evaluatie

Art. 10. §1. De minister richt een expertenpanel op dat belast is met de opvolging en de evaluatie van het tijdelijke project.

Het expertenpanel is samengesteld uit:

- 1° een voorzitter, aangewezen door de minister;
- 2° een afgevaardigde van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken, vermeld in artikel 28, § 1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie;
- 3° een afgevaardigde van het Agentschap Wegen en Verkeer;
- 4° drie experts, die aangewezen worden door de voorzitter van het expertenpanel.

§2. Zodra het expertenpanel is samengesteld, volgt het panel het tijdelijke project op zonder enige vorm van sturing of inmenging.

§3. De opvolging door het expertenpanel mondt uit in een tussentijdse evaluatie na twee jaar van het tijdelijke project en een eindevaluatie in het derde en laatste werkingsjaar.

De eindevaluatie bevat:

- 1° de bespreking van de kritische succesfactoren die hebben bijgedragen tot het al dan niet slagen van het tijdelijke project;
- 2° de lessen die uit de elementen, vermeld in punt 1°, kunnen worden getrokken, en de manier waarop het tijdelijke project kan worden bestendigd;
- 3° de beleidsaanbevelingen die gebaseerd zijn op de inzichten en de resultaten van het tijdelijke project.

Hoofdstuk 4. Slotbepalingen

Art. 11. Dit besluit treedt in werking op 1 juli 2021 en houdt op uitwerking te hebben op 1 juli 2024, met behoud van de toepassing van artikel 3, tweede lid.

Artikel 5, artikel 6, en artikel 8, §2, hebben overeenkomstig artikel III.121 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 pas uitwerking op voorwaarde dat ze binnen de zes maanden vanaf hun goedkeuring bekrachtigd worden bij decreet.

Art. 12. De Vlaamse minister, bevoegd voor de weginfrastructuur en het wegenbeleid, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 28 mei 2021.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS